ס"ג חכים ליתקרי רבי לא לתקרי: ספרא דאדם קרא שון. שהרהו הקב"ה *לור דור וסופריו לור דור ודורשיו לור דור וחכמיו: רבי ורבי נתן סוף המשנה. כל זה כתוב לסם: סוף תנאים עד ימיהן אמרו אים את דבריו בבית המדרש והיו תלמידים גורסים שמועה שמועה לבדה ולא היו (תורה אור [ע"ז ה.]

מסכתות סדורות וסדר *וקבץ על הסדר והם כללו האמור בדורות שלפניהם וסדרו את המסכתות ואחריהם לא יוסיפו אלא מעט: סוף הוראה. סוף כל האמוראים עד ימיהם לא היתה גמרא על הסדר אלא כשהיתה שאלה נשאלת בטעם המשנה בבית המדרש או שאלה על מעשה המאורע בדין ממון או איסור והיתר כל אחד ואחד אומר טעמו ורב אשי ורבינא סידרו שמועות אמוראים שלפניהם וקבעו על סדר המסכתות כל אחד ואחד אצל המשנה הראויה והשניה לה והקשו קושיות שיש להשיב ופירוקים שראויים לתרץ הם והאמוראים שעמהם וקבעו הכל בגמ' כגון איתיביה מיתיבי ורמינהי איבעיא להו והתירוצים שעליהן מה שסיימו אותן שלפניהן, ואותן שאמרו לפניהם הקושיות והתירוצין שעליהם לא קבעום בגמ' על סדר המסכתות והמשנה שסידר רבי ובאו רב אשי ורבינא וקבעום: וסימנך עד אבנא אל מקדשי אל. "מקדשי"=סימנא דרב אשי, "אבנא"=סימנא דרבינא, "אחריהם"=סימן סוף הוראה: רבה בר נחמני. בר פלוגתיה דרב יוסף: אגב שמדא נח נפשיה. מחמת אימת מלכות מת: דקא מבטל וכו'. שנקבלין אליו (ה) ביסון ותשרי לשמועה דקשות של פסח ושל חגים וכשמבקשין שלוחי המלך לגבות המס גולגולת של כל חדש וחדש אינם מצלחים בביתם: פריסתקא. שלים: איקלע פריסתקא. לון בתוכו פונדק שהיה רבה נתבא: אמר: אשקיה תרין כסי דליוה נהבא. ושדים הממונים על הגזרות מזיקין את השותה גזרות, וכבר הבית לא נתכוונו לכך: אמרו לו בני הפונדק לרבה. מאי נעביד: נגודי מנגדי לי. ואם יסרוני ביסורים אגלה: ועריקיה לבבא. סגר הדלת: פרק אשיתא. נפלה החומה: לגירדא דדיקלא. על גזע דקל קטן: אם בהרת קדמה לשער לבן טמא. דשער לבן שפרח בו הוא סימן לטומאה כדכתיב (ויקרא יג) והנה נהפך שער לבן בבהרת: טהור. לפי מה שכתוב בתורה: גונדא. גדוד של פרשים שמתפשטין אחריו: בפומבדיתא. והוא ראש ישיבה בה: מטלני. עושין לו בכנפיהן: דלי ונפא. גבה רוח סערה: אם דרבה. אתה אוהבו של רבה: רבי שמעון בן חלפתא כו'. משום דאייתי *בריסא דאגרתא בבעלי בשר נקט לה: בגרין דנרד. אגודות של נרד והוא עשוי כשיבולין: למרי דיבי. לבעליו. מעשה על דבריו לסותרו דקתני בריסא הכל כמנהג המדינה ותנא מעשה אפילו אתה עושה להם כסעודת שלמה כו': ריבה

חכים יתקרי, ורבי לא יתקרי, ואמו דרבי על ידו תהא, רבי ור' נתן סוף משנה רב אשי ורבינא סוף הוראה, וסימנך °עד אבוא אל מקדשי אל אבינה לאחריתם. אמר רב כהנא: אישתעי לי רב חמא בר ברתיה *דחמא רבה בר נחמני אגב שמדא נח נפשיה, אכלו ביה קורצא בי מלכא. אמרו: איכא חד גברא ביהודאי דקא מבטל תריסר אלפי גברי מישראל ירחא בקיימא וירחא בסתוא מכרגא דמלכא" שדרו פריסתקא דמלכא בתריה ולא אשכחיה, ערק ואזל מפומבדיתא לאקרא, מאקרא לאגמא, ומאגמא לשחין, ומשחין לצריפא, ומצריפא לעינא דמים, ומעינא דמים לפומבדיתא, בפומבדיתא אשכחיה, איקלע פריסתקא דמלכא לההוא אושפיזא דרבה *קריבו תכא קמיה ואשקוהו *תרי כסי ודליוה לתבא מקמיה, הדר פרצופיה לאחוריה, אמרו ליה מאי נעביד ליה גברא דמלכא הוא? אמר להו קריבו תכא לקמיה ואשקיוהו חד כסא ודליוהו לתבא מקמיה ולתסי, עבדו ליה הכי ואתסי, אמר: "מידע ידענא דגברא דקא בעינא, הכא הוא בחיש אבתריה ואשכחיה, אמר "אזלינא מהא אי מקטל קטלו לההוא גברא לא מגלינא ואי נגדי מנגדין ליה מגלינא" אתיוהו לקמיה, עיילוה לאדרונא וטרקיה לבבא באנפיה, בעא רחמי פרכ אשיתא ערק ואזיל לאגמא, הוה יתיב אגרדא דדקולא וקא גרים, קא מיפלגי

(לעיל) **ואיתסי**. והא דחזינהו לעיניה דהוו מחרכן לפי שעדיין היה ניכר לו כמי לאחר זמן סיפר לו כך: **אוקמינהו** (ג) לפני התיבה. שלשתן כדדרים במדרש *דכתעניית לבור יורדין לפני התיבה שלשה כדכתיב (שמות יז) וידי משה כבדים ואהרן וחור וגו': **אחתינהו** לרבי חייא ובניו. ואע"ג דתני במגילה (דף כד: ושם ד"ה כשאתה) אין מורידין לפני התיבה לא מאנשי חיפא ולא מאנשי בית שאן שקורין לאלפין עייתין ולעייתין אלפין ור' חייא לא היה יכול לומר וחכיתי כדאמר התם ה"מ היכא דאפשר באחר הכא לא הוה אפשר באחר*: **רבי** שמעון בן חלפתא בעל בשר הוה. נעשה ר' אלעזר בר' שמעון דהוה בעל בשר נקט נמי האי עובדא ומה שהמתין עד כאן לפי שכל דבר דבוק לחבירו עד כאן: **דאי** אמר להו קדימון ואייתי לכו אמרו ליה לא. °פי' אי אמר קדימו להכיס מעלות השחר דאייתי לכו ריפתא ואנפקא ולא תתבטלו ממלאכתכם אמרי ליה לא אלא בהגן החמה נאכל ואח"כ נעשה מלאכתנו ולית ספרים דנרסי דאי אמרי להו קדימו ואתי בתרייכו אמרי ליה לא וה"פ פועלין היה להם לאכול ריפתא או אנפקא בביתו של בעה"ב קודם שיעשו מלאכה ואם אמר להם אל תתבטלו אלא לכו עתה בשדה כל זמן שאין המאכל מזומן ושם אביא לכם ריפתא ואנפקא אמרי ליה לא אלא עתה נאכל בבית וכן לגירסא דאשונה יש לפרש כן: נראין

[תגומות פרבה בגלות]

[גם זה גם כתוב' ד"ה לוקמינהו שייכים לעיל]

ח א מיי' פ"ב מהלכות עומאת לרעת הלי ו סמג עשין רלד:

נוסח מרש"ך

ט ב מיי' שם הלכה ט: יומא האחרון על רבה

ע"ב

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה דקא מבטל וכו' בגיסן. נ"ב ועמ"ש בב"ב דף קנ"ז ע"ב: (ב) שם ד"ה אנפקא. נ"ב בב"ב דף כ"ח ע"ב: (ג) תוס' ד"ה ולוקמינהו בהדי הדדי לפני התיבה:

מיר סה: כתובות עה: סנהדרין פז: מכה יט. נגעים פ"ד מ"ח

* ערוך ערך אגדה ואגדתא

** פסחים קי:

* כתובות לו: אולמי בגדוד...

** ערוך ערך אגדה ואגדתא

** נ"ל דלא אשכחיה בהאי מקום...

[גיטין סט: *[ע"ז כ"ב: ב"ב נח:] כ"ד.]

* כתובות לו: אולמי בגדוד...

* בכבוד נאה כוס על הרבנות

* ערוך נמ' כו' ערך ד"ה